

Medeërfgenamen van de belofte

In de Efezebrief worden de woorden “evangelie” en “evangeliseren” een aantal malen gebruikt. Omdat deze brief veel overeenkomst heeft met de brief aan de Kolossenzen, ligt het voor de hand om het woordgebruik in beide brieven te vergelijken. Paulus spreekt er over de onthulling van het geheim dat gelovigen uit de volken en gelovigen uit Israël met de Messias een onlosmakelijke eenheid vormen, en mogen delen in alles dat aan de Messias is toegezegd. In de Kolossenzenbrief komt het woord “evangelie” op twee plaatsen voor, maar het woord “evangeliseren” ontbreekt. In de brief aan Filémon komt het evangelie nog éénmaal ter sprake. Filémon was een inwoner van de stad Kolosse.

Het woord van de waarheid

Zowel in de Efeze- als in de Kolossenzenbrief noemt Paulus het evangelie “het woord van de waarheid”. Aan de Efeziërs schreef de apostel dat zij bij de Messias waren “ingelijfd”. Daarover merkte hij op:

*“[Christus...] in Wie wij ook erfgenamen zijn geworden, waartoe wij tevoren bestemd waren naar [het] voornemen van Hem die alles werkt naar de raad van Zijn wil, opdat wij zouden zijn tot lof van Zijn heerlijkheid, wij die vooraf in Christus hebben gehoopt; in Wie ook u, toen u **het woord van de waarheid, het evangelie van uw behoudenis**, hebt gehoord, in Wie u ook, toen u geloofd hebt, verzegeld bent met de Heilige Geest van de belofte, die [het] onderpand is van onze erfenis, tot [de] verlossing van de verkregen bezitting, tot lof van Zijn heerlijkheid” (Efeze 1:11-14)*

Om dit gedeelte te begrijpen, is het van belang om vast te stellen wie Paulus aanduidt als “wij” en “u”. Er zijn wat dit betreft drie mogelijkheden:

1. Met “wij” bedoelt Paulus: “wij, Israëlieten”, en met “u”: “jullie, gelovigen uit de volken”.
2. “Wij” heeft betrekking op de apostel en zijn medewerkers en “u” is een aanduiding van de ontvangers van de brief.
3. “Wij” en “ons” (Efeze 1:3-6) zijn aanduidingen van gelovigen in het algemeen, en met “u” worden de ontvangers van de brief bedoeld.

Er is veel dat voor de eerste opvatting pleit. Het woord “erfgenamen” (Efe. 1:11) is eigenlijk geen goede weergave van de Griekse uitdrukking *ekleerootheemen*. De stam *kleros* betekent “lot”.

Van de “wij” over wie Paulus spreekt, zegt de apostel dat hun “lotsdeel” zich in Christus bevindt, ze zijn “lotsdeelbezitters” in Hem. Aan Israël was een “lotsdeel” toegezegd in het beloofde land, en Israëlieten zijn ertoe bestemd om een lotsdeel te ontvangen in het komende rijk van God, waar zij Gods heerlijkheid zullen uitstralen.

Voor “wij die vooraf in Christus hebben gehoopt” (Efe. 1:12) staat in de oorspronkelijke tekst: “de vóórhopenden in de Christus” (*tous proelpikotas en too christoo*). Israël had al eeuwenlang een messiasverwachting, in tegenstelling tot de volken. Israëlieten waren dus “vóórhopenden” – zij zagen eerder uit naar de Messias dan de rest van de mensheid. Vóór de komst van de apostelen van Christus waren de volken “zonder hoop” en “zonder God in de wereld” (Efe. 2:12).

Over de personen die hij als “u” aanduidt, zegt Paulus: “u, die vroeger de volken in [het] vlees was” (Efe. 2:11), “u die in die tijd zonder Christus was, vreemd aan het burgerschap van Israël en vreemdelingen van de verbonden der belofte” (Efe. 2:12), “u, de volken” (Efe. 3:1). Het woord “u” in Efe. 1:13-14 zou dus betrekking kunnen hebben op gelovigen uit de volken, en het woord “wij” kan in Efe. 1:11-12 een aanduiding zijn van gelovigen uit Israël.

De tweede opvatting ligt niet erg voor de hand, want Paulus schreef de Efezebrief alléén (Efe. 1:1, 3:1 e.v.). Bovendien had elke gelovige Israëliet al eeuwenlang op de Messias gehoopt - niet alleen Paulus en zijn medewerkers. Maar in Efe. 1:9 zegt de apostel, dat de Vader “ons de verborgenheid van Zijn wil bekend heeft gemaakt” en in Efe. 3:4-5 schrijft hij, dat “de verborgenheid van Christus... in [de] Geest geopenbaard is aan Zijn heilige apostelen en profeten”. Met “wij” en “ons” zouden dus “de heilige apostelen en profeten” bedoeld kunnen zijn. Die uitleg is echter nogal gezocht en past niet goed in het tekstverband van Efe. 1.

Opvatting 3 is mogelijk, want Paulus gebruikt het woord “wij” soms als aanduiding van gelovigen in het algemeen. Hij doet dat bij voorbeeld in Efe. 2:18, waar hij schrijft: “Want door Hem [Christus] hebben wij beiden in één Geest de toegang tot de Vader”. “Wij beiden” is dan een aanduiding van gelovige Israëlieten en gelovigen uit de volken. Ook in Efe. 3:12 (“Christus Jezus onze Heer, in Wie wij de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen hebben door het geloof in [Gr. *van*] Hem”) is “wij” een aanduiding van gelovigen in het algemeen.

Vooralsnog ga ik ervan uit, dat Paulus met “wij” doelt op het volk Israël, en met “u” op de gelovigen uit de volken, die de ontvangers waren van zijn brief. “Het goede nieuws van uw behoudenis” (Efe. 1:13) is dan het goede nieuws van de redding van de volken. Wie “met de mond Jezus als Heer belijdt en met het hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt” wordt behouden, ook wanneer hij of zij niet behoort tot het

volk Israël (Rom. 10:9-13). Die boodschap was een *verborgenheid* – op grond van de psalmen en bepaalde passages uit de profeten verwachtte Israël namelijk, dat de volken zich pas tot God zouden wenden en een aandeel in Gods heil zouden krijgen wanneer de Messias was verschenen in heerlijkheid (Rom. 11:25, 16:25-27). De Schepper had deze verborgenheid aan Paulus en de overige apostelen geopenbaard (Rom. 16:26). Het was “het woord der waarheid”, ook al werd deze boodschap van Joodse zijde fel bestreden.

Wie het “woord der waarheid” gelooft, is “verzegeld met de heilige Geest van de belofte”, d.w.z. permanent gemarkeerd als het eigendom van de Messias door de in het Oude Testament beloofde heilige Geest. Die Geest is het “onderpand” (de aanbetaling, en de garantie) van zijn of haar “erfenis” (Gr. *kleronomia*, d.w.z. “lotsdeel”). Wanneer de Messias komt zal zo iemand worden bekleed met onsterfelijkheid en onvergankelijkheid, en mogen delen in wat de Messias door God is toegezegd.

Ook in de brief aan de Kolossenzen noemt Paulus het evangelie “het woord der waarheid”. We lezen daar:

*“Wij danken de God en Vader van onze Heer Jezus Christus altijd, als wij voor u bidden, daar wij hebben gehoord van uw geloof in Christus Jezus en van de liefde die u hebt voor alle heiligen, om de hoop die voor u is weggelegd in de hemelen. Daarvan hebt u tevoren gehoord door **het woord van de waarheid van het evangelie** dat tot u gekomen is... (Kolossenzen 1:3-6)*

Door het “woord van de waarheid”, het goede bericht van God dat Epafros aan de Kolossenzen had doorgegeven, hadden zij gehoord van “de hoop die voor hen was weggelegd in de hemelen”. Naar aanleiding van dat bericht hadden zij hun vertrouwen gevestigd op de Messias, Jezus. En omdat ze wisten dat voor elk mens die op de Messias vertrouwt een blijde hoop (d.w.z. toekomstverwachting) is weggelegd, hadden ze voor alle “heiligen” liefde gekregen. Of zulke mensen nu Joden waren, of Grieken, of barbaren, maakte voor hen niets uit (vgl. Kol. 3:11). Ieder die op de Messias vertrouwt zal mogen behoren tot de nieuwe mensheid waarvan de Messias de Eersteling is.

De Bijbelse uitdrukking “woord der waarheid” heeft vermoedelijk twee betekenissen:

1. Het goede bericht van het evangelie is een “*waar woord*”, dus geen leugen (wat tegenstanders ook mogen beweren). Het is geen menselijke fantasie over de toekomst van de schepping en ook geen satanische mengeling van een beetje waarheid met erg veel onwaarheid, maar een schets van de toekomst zoals die werkelijk is.

2. Het goede bericht is een woord *aangaande* de waarheid, de échte mens en wereld in tegenstelling tot de voorlopige versie van de schepping die we nu nog om ons heen waarnemen. Het is een woord betreffende de “nieuwe mens”, d.w.z. de ware, definitieve en blijvende versie van de menselijke soort (Kol. 3:9-11).

De hoop van het evangelie

In Kolossenzen 1:5 verwijst Paulus naar “de hoop die voor u is weggelegd in de hemelen” (zie boven) en in Kolossenzen 1:23 spreekt hij over “de hoop van het evangelie”:

“En u, die er vroeger vreemd aan was en vijandig gezind was door uw boze werken, heeft Hij echter nu verzoend in het lichaam van Zijn vlees door de dood, om u heilig, onberispelijk en onstraffelijk voor Zich te stellen; als u namelijk blijft in het geloof, gegrond en vast, en zich niet laat afbrengen van **de hoop van het evangelie** dat u gehoord hebt, dat gepredikt is in [de] hele schepping die onder de hemel is, waarvan ik, Paulus, een dienaar geworden ben” (Kolossenzen 1:21-23)

Het goede bericht dat de apostel bracht betreft een toekomst die beslist werkelijkheid zal worden, omdat God zich die heeft voorgenomen. Daarom verschaft het goede bericht een blijde hoop, een optimistische toekomstverwachting, aan ieder die het gelooft en eraan vasthoudt.

Bij “de hoop die voor u is weggelegd in de hemelen” zou men kunnen denken aan het feit dat wie op de Messias vertrouwt, bij Zijn komst zal worden bekleed met onsterfelijkheid en onvergankelijkheid. Zulke mensen zullen “heilig, onberispelijk en onstraffelijk vóór de Messias worden gesteld (Kol. 1:22). Dat is het “lotsdeel” dat voor gelovigen is weggelegd. Bij de komst van de Messias zal de bezitting die Hij door Zijn dood en opstanding heeft verkregen, worden verlost. Vóór die tijd bezitten gelovigen alleen nog de beloofde heilige Geest als onderpand (Efe. 1:14. 4:30). Ze zullen “heilig en onberispelijk vóór God zijn in de liefde” (Efe. 1:4). Ze zullen het leven ontvangen dat Christus zelf bezit, een leven dat de dood voorgoed achter zich heeft, want ze hebben “de verlossing door Zijn bloed” (Efe. 1:7). Bloed is een symbool van leven dat de dood is doorgegaan, want de ziel (of: het leven) is in het bloed (Lev. 17:11). Wie Christus toebehoren zullen dan nooit meer overtreden, want ze hebben “de vergeving van de overtredingen” (Efe. 1:7). De gemeente, d.w.z. de groep mensen die door het evangelie uit de wereld bijeen is geroepen, zal de Messias “completeren”, want ze zal als een lichaam aan Hem, het Hoofd, worden verbonden (Efe. 1:21-22). De gemeente is Zijn “volheid” (Efe. 1:22), en gelovigen zijn “leden van Zijn lichaam”, vanaf het ogenblik van hun verlossing volstrekt één met Hem (Efe. 5:30). Wanneer Christus, hun leven,

geopenbaard wordt, dan zullen zij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid (Kol. 3:4).

Dit alles is waar, en toch omvat de “hoop van het evangelie” nog méér. Want het “welbehagen dat God zich heeft voorgenomen in Zichzelf” houdt in, dat niet alleen de gemeente, maar “alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder één Hoofd zal worden samengebracht, in Christus” (Efe. 1:10). Het behaagde God om door de Messias “alle dingen tot Zichzelf te verzoenen... hetzij de dingen op de aarde, hetzij de dingen in de hemelen” (Kol. 1:19-20). Niet alleen voor de gemeente, maar voor de hele schepping is er hoop, want “ook de schepping zelf zal worden vrijgemaakt van de slavernij van de vergankelijkheid tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God” (Rom. 8:21). Wie “voortgebracht zijn door het woord van de waarheid” zijn in zekere zin nog maar “een *eersteling* van Zijn schepselen” (Jak. 1:18). In de “komende eeuwen”, d.w.z. in de toekomstige wereltijdperken, zullen zij toonbeelden zijn van “de uitnemende rijkdom van Gods genade” – dus aan de rest van de schepping tonen wat Gods genade tot stand kan brengen (Efe. 2:7).

Verborgenheden

Aan de Efeziërs en de Kolossenzen schreef Paulus over “verborgenheden” (d.w.z. geheimen) die vroeger onbekend waren maar die God heeft bekendgemaakt omdat ze deel uitmaken van het door de apostel gepredikte evangelie. Hij noemt in dit verband:

De “*verborgenschap van Gods wil*” (Efe. 1:9), “de verborgenheid van het evangelie” (Efe. 6:19). Uit Efe. 1:11 blijkt dat deze verborgenheid inhoudt, dat God Zich heeft voorgenomen om uiteindelijk “alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder één hoofd samen te brengen in Christus”, en in Kol. 1:20 blijkt dat het God heeft behaagd om “door Christus alle dingen (Gr. *ta panta*, d.w.z. “de allen”) tot Zichzelf te verzoenen” (Kol. 1:20). Elke vijandschap en vervreemding, zowel op de aarde als in de hemelen, zal door Christus worden opgeheven (Kol. 1:20) en alle schepselen zullen onder de Messias komen te staan en Hem als hun Hoofd erkennen (Efe. 1:11). Dat is Gods geheim, het éne doel dat Hij nastreeft.

Het “*rentmeesterschap van de verborgenheid*” (Efe. 3:9) of “het rentmeesterschap van de genade van God”, een verborgenheid die aan Paulus zelf was geopenbaard (Efe. 3:3). Vanwege het rentmeesterschap (d.w.z. het beheer van deze schat) dat aan de apostel werd toevertrouwd mocht hij het woord van God voltooien en onderwijs geven over een “verborgenschap onder de volken”(Kol. 1:24-27). De “verborgenschap van God” (Kol. 2:2) is, zo blijkt uit het tekstverband: “Christus in u”, Christus onder de volken, de hoop van de heerlijkheid (Kol. 1:27).

De “*verborgenheid van Christus*”, die in de Geest is geopenbaard aan Zijn heilige apostelen en profeten (Efe. 3:4-5, Kol. 4:3). Dit betreft de verborgenheid van Christus en de gemeente, die één zijn zoals een man en zijn vrouw één vlees zijn (Efe. 5:30-32).

De meest uitgebreide uiteenzetting van de verborgenheid van Christus geeft Paulus in Efeze 3:5-10. We lezen daar:

“...De verborgenheid van Christus – die in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt, zoals zij nu in [de] Geest geopenbaard is aan Zijn heilige apostelen en profeten: dat [zij uit] de volken medeërfgenenamen zijn en medeïngelijfden en mededeelgenoten van de belofte in Christus Jezus **door het evangelie**, waarvan ik een dienaar ben geworden naar de gave van de genade van God, die mij gegeven is naar de werking van Zijn kracht. Mij, de alleringstte van alle heiligen, is deze genade gegeven om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus onder de volken **te verkondigen** (Gr. te evangeliseren), en <voor allen> in het licht te stellen wat het rentmeesterschap is van de verborgenheid, die van alle eeuwen verborgen was in God, die alle dingen geschapen heeft” (Efeze 3:5-10)

In dit gedeelte legt Paulus uit wat hij bedoelt met “de verborgenheid van Christus”. Wat in vroeger tijd verborgen was gebleven, maar nu werd geopenbaard, is het feit dat “de volken medeërfgenenamen zijn en medeïngelijfden en mededeelgenoten van de belofte in Christus Jezus”. Dat de volken door de Messias gezegend zouden worden, was beslist geen geheim: dat was immers door de profeten en psalmdichters voorgezegd. De HERE had dit al aan Abraham beloofd: “In uw nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden” (Gen. 22:18). Met “de verborgenheid van Christus” moet Paulus dus iets anders en iets groters bedoelen dan dat er redding voor de volken is door de Messias.

De sleutel om te begrijpen wat de apostel zegt is de uitdrukking “medeërfgenenamen”. Paulus zou daarmee kunnen bedoelen dat gelovigen uit de volken samen met de gelovigen uit Israël een lotsdeel ontvangen in het komende rijk. In Efe. 2:19 noemt de apostel gelovigen uit de volken: “geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers van de heiligen en huisgenoten van God”. Gelovigen uit de volken zijn medeërfgenenamen geworden; ze hebben dezelfde status gekregen als gelovigen uit Israël. Die beiden zijn door Christus één gemaakt (Efe. 2:14). Dat de Messias onder de volken gepredikt zou worden nog vóórdat Hij in heerlijkheid was verschenen en de natie Israël was bekeerd en hersteld, werd door orthodoxe Joden niet verwacht. Het was een verborgenheid (Rom. 11:25-27, 16:25-27).

Maar in Efe. 3:6 zegt Paulus niet, dat gelovigen uit de volken zullen mogen delen in wat de profeten aan Israël hebben toegezegd. De apostel schrijft, dat ze

“medeërfgenenamen” zijn van “*de belofte in Christus Jezus*”. Volgens Efe. 3:6 mogen gelovigen uit de volken dus delen, niet in wat aan Israël, maar in wat aan Israëls **Messias** is beloofd. Gelovigen uit de volken zijn “medeërfgenenamen van *Christus*” (Rom. 8:17). Het lotsdeel dat de Messias zal ontvangen, is ook hún deel. Aan de Messias is beloofd, dat “alles aan Zijn voeten zal worden onderworpen” (Psa. 8:7, 110:1; Efe. 1:22). Hij is gesteld over heel het toekomstige aardrijk en over **alle** werken van Gods handen, niets is er overgelaten dat Hem niet onderworpen zou zijn (Hebr. 2:5-8), met uitzondering van de Schepper Zelf (1 Kor. 15:27-28). Wat de Messias in het toekomstige Godsbestuur zal toevallen, valt ook de gemeente toe. De Messias is als “Hoofd over **alles**” gegeven aan “de gemeente, die Zijn lichaam is” (Efe. 1:22-23). Wie op de Messias vertrouwen en tot Zijn lichaam behoren, zijn daarom “gezegend met **alle** geestelijke zegening te midden van de overhemelsen in Christus”¹. “**Alles** is van hen” (1 Kor. 3:21-23). Zij zullen “de wereld oordelen” (d.w.z. richten, rechtzetten) en ook “engelen oordelen” (1 Kor. 6:1-3). Dat de gemeente samen met Christus de hele schepping als lotsdeel zal ontvangen, is geen “aardse” of “vleselijke”, maar een “geestelijke” zegening. Want het bestuur van de Messias is erop gericht om elk schepsel dat van God is vervreemd en vijandig tegenover Hem staat met God te verzoenen en aan Hem te verbinden (Efe. 1:11, Kol. 1:20, Fil. 2:9-11).

Aan het slot van de Efezebrief roept Paulus de ontvangers van zijn brief op om voor hem te bidden:

“Waakt...voor alle heiligen, en voor mij, dat mij bij [het] openen van mijn mond [het] woord gegeven mag worden om met vrijmoedigheid **de verborgenheid van het evangelie** bekend te maken – waarvoor ik een gezant ben in een keten – opdat ik daarover vrijmoedig spreek, zoals ik moet spreken” (Efeze 6:18-20)

In de brief aan de Kolossenzen vinden we een vergelijkbaar verzoek:

“Volhardt in het gebed, terwijl u daarin waakzaam bent met dankzegging [en] tevens voor ons bidt, dat God ons een deur voor het woord opent, om over de verborgenheid van Christus te spreken, ter wille waarvan ik ook gevangen ben; opdat ik die zó openbaar als ik behoor te spreken” (Kolossenzen 4:2-4)

Uit deze oproep blijkt hoe het evangelie, het goede nieuws betreffende Christus, wordt doorgegeven en door gelovigen aan hun omgeving kan worden meegedeeld. Volgens Paulus is elke gelegenheid om van de Messias te getuigen of over Hem te spreken een gave van God. En ook de woorden die een gelovige bij zo'n gelegenheid spreekt zijn

¹ Aldus de oorspronkelijke Griekse tekst van Efe. 1:3, waarin met “overhemelsen” de onvergankelijke en onsterfelijke wezens zijn bedoeld die in de hemel wonen

niet het product van zijn of haar eigen wijsheid, spreekvaardigheid of overredingskracht, maar worden geschonken door Gods Geest. Gelovigen zijn immers Gods “maaksel” (Gr. *poièma*, d.w.z. “kunstwerk” of “prestatie”) en goede werken die zij doen “heeft God tevoren bereid” (Efe. 2:10).

Het goede nieuws van de vrede

In de Efezebrief noemt Paulus het goede bericht dat gelovigen hebben gehoord en aan anderen mogen doorgeven het “evangelie van de vrede”. In Efeze 2:17 zegt de apostel dat de Messias momenteel zowel aan Joden als aan niet-Joden “vrede evangeliseert”:

“En Hij is gekomen en heeft **vrede verkondigd** [Gr. geëvangeliiseerd] aan u die veraf was, en vrede aan hen die nabij waren. Want door Hem hebben wij beiden in één Geest de toegang tot de Vader” (Efeze 2:17-18)

De uitdrukking “evangelie van de vrede” vinden we ook aan het eind van de brief. Een belangrijk onderdeel van de “hele wapenrusting van God” die we behoren aan te doen om tegen aanvallen van de boze te kunnen standhouden, zijn de schoenen:

“...de voeten geschoeid met [de] toerusting van **het evangelie van de vrede**” (Efeze 6:15)

Gelovigen kunnen stevig staan dankzij het “schoeisel” van het evangelie. En aan ieder die op hun weg komt, mogen ze het goede nieuws van de vrede doorgeven.

Uit wat Paulus in het tweede hoofdstuk van zijn brief schrijft, blijkt dat de vrede van het evangelie niet alleen betrekking heeft op de verhouding tussen gelovigen en *God*, maar ook tussen gelovigen *onderling*. De vrede die de Messias “evangeliseert” houdt in, dat **alle** gelovigen “in één Geest de toegang hebben tot de Vader” (Efe. 2:18). Maar die vrede houdt óók in, dat de “vijandschap” tussen gelovigen uit Israël en gelovigen uit de volken door de Messias is opgeheven. Want Hij heeft die beiden “één gemaakt” en de “scheidsmuur van de omheining” die Israël van de volken scheidde weggebroken: “de wet van de geboden in inzettingen”. Door het kruis is de wet te niet gedaan (Efe. 2:14-16, Kol. 2:14). De wet was bindend voor de oude of eerste mens, de “mens in het vlees” zolang die leefde. Gelovigen zijn “met Christus gestorven” (Rom. 6:1-11). Daarom zijn zij “van de wet vrijgemaakt” en niet langer “onder de wet” (Rom. 6:14-15, 7:1-6; Gal. 5:18). De “nieuwe mens”, d.w.z. de nieuwe mensheid, is niet door een scheidsmuur verdeeld. “Daarin is niet Griek en Jood, besnijdenis en onbesnedenheid, barbaar, Scyth, slaaf of vrije; maar Christus is alles en in allen” (Kol. 3:11, vgl. Gal. 3:28).

Gevangenschap voor het evangelie

In de brief aan Filémon, een rijke inwoner van de stad Kolosse, schreef Paulus over zijn ontmoeting met Onésimus, een slaaf die uit het huis van Filémon was gevlucht en tijdens zijn vlucht met de apostel in contact was gekomen. Paulus bevond zich niet in Kolosse, maar elders in gevangenschap – volgens velen in Rome, volgens anderen in Efeze. Door het contact met de gevangen apostel had Onésimus Christus leren kennen en was zelf een volgeling van de Messias geworden (Fil.:10). Paulus had Onésimus graag bij zich willen houden, omdat die hem tijdens zijn gevangenschap zou kunnen helpen. Een gevangene was voor zijn eerste levensbehoeften (voedsel, kleding, lichaamsverzorging) immers op de hulp van familieleden of vrienden aangewezen – om van luxe-artikelen zoals inkt en papyrus nog maar te zwijgen. Vandaar dat de apostel schreef:

*“Ik had hem bij mij willen houden, opdat hij mij namens u zou dienen in mijn **gevangenschap voor het evangelie**”* (Filemon:13)

Maar Onésimus was volgens de wet het eigendom van Filémon. Daarom stuurde Paulus zijn “geesteskind” terug naar Kolosse, maar hij vroeg Filémon om Onésimus niet zwaar te straffen voor zijn ontsnappingspoging, maar te ontvangen als een “broeder”, d.w.z. een medechristen, een lid van hetzelfde gezin als waar Filémon toe behoorde (Fil.:15-16). Paulus vroeg zelfs of Filémon Onésimus wilde ontvangen alsof hij de brieveschrijver zelf was (Fil.:17). De apostel bood aan om iedere schade die de weggelopen slaaf had berokkend te zullen vergoeden (Fil.:19).

De uitdrukking “gevangenschap voor het evangelie” zou kunnen aangeven, dat Paulus in hechtenis was genomen omdat hij als gezant van de Messias het goede nieuws had verspreid. Maar deze uitdrukking kan óók betekenen, dat Paulus gevangen zat om het evangelie te kunnen doorgeven aan mensen die het anders nooit te horen zouden krijgen: medegevangenen, bewakers en dienaren van de keizer. In zijn brief aan de Filippenzen schrijft de apostel immers:

*“En ik wil dat u weet, broeders, dat mijn omstandigheden veeleer tot bevordering van het evangelie hebben gediend, zodat **in het hele pretorium en aan alle overigen** duidelijk is geworden dat ik in gevangenschap ben om Christus wil; en dat de meesten van de broeders in [de] Heer vertrouwen hebben gekregen door mijn gevangenschap, om des te overvloediger het woord <van God> zonder vrees te durven spreken”* (Fil.1:12-14)

Als “slaaf van Christus Jezus” (Fil.1:1) was Paulus volkomen in de hand van zijn Heer. Die Heer gebruikte ook gevangenschap als middel om Zijn evangelieboodschap aan de mensheid door te geven.

Samenvatting

1. In zijn correspondentie met gelovigen uit de volken noemt Paulus het goede nieuws van hun redding: “het woord van de waarheid”.
2. Die uitdrukking kan betekenen: “woord dat geen enkele onwaarheid bevat”, een schets van de toekomst zoals die er werkelijk uit ziet. Maar het betekent ook: “woord aangaande het échte leven” (in tegenstelling tot het gebrekkige en voorlopige bestaan waarin we nu nog verkeren).
3. Volgens Kol.1:5-6 omvat het woord van de waarheid het bericht van “de hoop die is weggelegd in de hemelen” voor allen die op de Messias vertrouwen. Zij zullen “heilig, onberispelijk en onstraffelijk” voor God worden gesteld (Kol.1:22), “heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde” (Efe.1:4), “heerlijk, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks” (Efe.5:27). Ze zullen zondeloos, onvergankelijk en onsterfelijk worden.
4. De “hoop van het evangelie” omvat méér dan de redding van de gemeente. Want God heeft zich voorgenomen om “alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder één hoofd samen te brengen, in Christus” (Efe.1:10). Hij zal door de Messias “alle dingen [Gr. *ta panta*, d.w.z. “de allen”] tot Zichzelf verzoenen” (Kol.1:20). Elke vijandschap en vervreemding van Hem, die er nu nog in de schepping is, zal door Zijn Zoon worden opgeheven. God zal “alles worden in allen” (1 Kor.15:28).
5. Door het evangelie worden gelovigen uit de volken “medeërfgenamen, medeingelijfden en mededeelgenoten van de belofte in Christus Jezus” (Efe.3:6). Het bijwoord “mede” kan betekenen: “samen met de gelovigen uit Israël”. Maar Paulus zegt niet, dat gelovigen uit de volken deel zullen krijgen aan wat Israël is toegezegd. Gelovigen zullen deelgenoot worden aan wat *Christus Jezus* is toegezegd. Ze zijn “medeërfgenamen van *Christus*” (Rom.8:17).
6. Aan de Messias is beloofd, dat Hij zal worden gesteld over “heel het toekomstige aardrijk en al de werken van Gods handen” (Psa. 8:7, 110:1; 1 Kor. 15:27-28; Efe. 1:22; Hebr. 2:5-8). In die belofte zullen gelovigen uit de volken en gelovigen uit Israël mogen delen, want ze zullen als een “lichaam”, een “volheid” (= voltooiing) aan het Hoofd worden toegevoegd (Efe.1:23). De volgroeide gemeente zal met Christus een volmaakte eenheid vormen (Efe.5:30-32), en samen met Hem worden gesteld “over alles” (Efe.1:22).
7. Elke gelegenheid om van de Messias, Zijn toekomstige heerlijkheid en het aandeel van gelovigen in die heerlijkheid te getuigen, is volgens Paulus een gave van God. En

ook de woorden die men bij zo'n gelegenheid mag spreken, worden de spreker geschonken door Gods Geest.

8. De Messias brengt op dit moment zowel aan de volken als aan Israël het goede nieuws van de vrede (Efe.2:17-18). Bij wie dat goed nieuws geloven, heft Hij vijandschap en strijd op: zowel het wantrouwen en de vijandschap die mensen tegen Hém koesteren als hun onderlinge vijandschap en strijd.

9. Alle omstandigheden, dus ook vervolging, verstrooiing en gevangenschap zijn in Gods hand en worden door Hem gebruikt om de evangelieboodschap op haar bestemming te laten aankomen.

* * * * *